

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ЗУНУ

 Оксана ДЕСЯТНИОК

« 30 » вересня 2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про політику відкритої науки
Західноукраїнського національного
університету

Схвалено Вченою радою ЗУНУ

« 30 » вересня 2024 р., протокол № 2

1. Преамбула

Західноукраїнський національний університет (далі – ЗУНУ, університет) є важливим науково-освітнім центром, який інтегрує передові міжнародні принципи відкритої науки для підвищення якості наукових досягнень, забезпечення прозорості та поширення знань у суспільстві. Політика відкритої науки університету спрямована на зменшення бар'єрів до наукових знань, підвищення інноваційного потенціалу та інтеграцію у глобальне наукове середовище. Це зобов'язання має на меті підтримку вільного доступу до наукових даних, публікацій та інфраструктури для дослідників, студентів, а також громадськості.

2. Нормативна база

2.1. Політика відкритої науки ЗУНУ враховує правові норми щодо захисту інформації та персональних даних, відповідно до законодавства України та базується на наступних нормативних актах:

- Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;
- Закон України «Про авторське право і суміжні права»;
- Закон України «Про освіту»;
- Закон України «Про вищу освіту»;
- Дорожня карта інтеграції України до Європейського дослідницького простору (ERA-UA);
- Рекомендації ЮНЕСКО щодо відкритої науки (2021);
- Директиви 2019/1024 Європейського Парламенту та Ради від 20.06.2019 року;
- Національний план щодо відкритої науки (затверджено розпорядженням КМУ від 8 жовтня, 2022 р. № 892-р);
- Положення про Національний репозитарій академічних текстів: постанова Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 541.

2.2. Визначення термінів.

Відкрита наука – це система безперешкодного й оперативного доступу до наукових знань, яка забезпечує їх вільний обмін, використання та поширення.

Відкритий доступ – онлайн доступ до наукових даних, публікацій та інших дослідницьких матеріалів, що надається без обмежень для кінцевого користувача або видані за відкритою ліцензією, що забезпечує безкоштовний доступ, повторне використання, перепризначення, адаптацію і повторне розповсюдження іншими особами.

FAIR-принципи – це набір принципів, що забезпечують відшукуваність (Findable), доступність (Accessible), сумісність (Interoperable) та повторне використання (Reusable) даних.

Академічний текст – авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації, кваліфікаційної випускної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової і науково-технічної діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших науково- і навчально-методичних праць.

3. Загальні положення

3.1. Політика відкритої науки є керівним документом, що встановлює засади реалізації принципів відкритої науки в освітньому та науковому середовищах ЗУНУ. Вона спрямована на розвиток доступу до наукових знань та формування умов для підвищення якості досліджень.

3.2. Політика охоплює всі рівні наукової діяльності університету – від початкового етапу збору даних до їх оприлюднення та використання. Участь у відкритій науці обов'язкова для всіх викладачів, дослідників, аспірантів, магістрів, докторантів та інших осіб, котрі залучені до наукових процесів університету.

3.3. Політика регулює питання обміну науковими даними, публікацій та іншої наукової інформації, включаючи формування відкритого репозитарію, інформаційних ресурсів та інфраструктурних інструментів, що підтримують відкриту науку.

3.4. Університет зобов'язується впроваджувати принципи відкритої науки, підтримуючи відкритий доступ до дослідницьких матеріалів, дотримуючись норм академічної доброчесності та захисту права інтелектуальної власності.

4. Основні принципи та цінності відкритої науки

4.1. Відкрита наука підтримує надійність наукових даних через відкритий доступ до методологій, даних та результатів досліджень, що дозволяє вченим з різних країн та інституцій вільно перевіряти результати, підтверджуючи або спростовуючи наукові гіпотези.

4.2. Університет зобов'язується надати рівні можливості для доступу до результатів наукових досліджень усім членам суспільства, незалежно від національної приналежності, соціально-економічного статусу, гендеру чи інших характеристик.

4.3. Політика сприяє розвитку партнерств і співпраці як всередині університету, так і на міжнародному рівні. Це взаємопосєднує співпрацю між академічними та неакадемічними установами, спільне використання даних, спільні дослідження та обмін інформацією.

4.4. Університет приділяє значну увагу етичним аспектам дослідницької діяльності, включаючи дотримання норм академічної доброчесності, захисту персональних даних і уникнення конфліктів інтересів.

4.5. Політика передбачає впровадження стійкої інфраструктури, яка підтримуватиме принципи відкритої науки на довготривалій основі.

5. Впровадження принципів відкритої науки в освітній діяльності

5.1. Відповідальність за реалізацію принципів відкритої науки в освітній діяльності покладається на проректора з науково-педагогічної роботи та відповідні структурні підрозділи університету.

5.2. Університет забезпечує відкритий доступ до навчальних матеріалів, включаючи електронні підручники, презентації, наукові публікації та інші ресурси, що використовуються в навчальному процесі.

5.3. Кваліфікаційні роботи здобувачів освіти та докторантів публікуються у відкритому доступі в університетському репозитарії (<http://dspace.wupn.edu.ua>), за винятком випадків, коли роботи містять інформацію з обмеженим доступом.

5.4. З метою розвитку інтересу до науки серед студентів університет сприяє участі здобувачів освіти у наукових заходах, конференціях і тренінгах з питань відкритої науки.

6. Впровадження принципів відкритої науки в науковій та дослідницькій діяльності

6.1. Відповідальність за реалізацію принципів відкритої науки в науковій та дослідницькій діяльності покладається на проректора з наукової роботи та відповідні структурні підрозділи університету.

6.2. Впровадження принципів відкритої науки в науковій та дослідницькій діяльності передбачає оприлюднення результатів досліджень, забезпечення доступу до дослідницьких даних і наукових публікацій.

6.3. Університет зобов'язується розвивати інституційну інфраструктуру, яка забезпечить ефективне впровадження відкритої науки, у тому числі через репозитарії наукових текстів і даних, платформи для обміну результатами досліджень.

6.4. Наукові дослідження, проведені в університеті, мають дотримуватися принципів FAIR, що забезпечують відтворюваність і доступність наукових даних.

6.5. Університет надає пріоритет відкритій публікації наукових праць, використовуючи варіанти ліцензії Creative Commons, що гарантує можливість повторного використання наукових даних.

7. Інфраструктура відкритої науки університету

7.1. Університет розробляє та підтримує інфраструктуру відкритої науки, яка поєднує репозитарії наукових текстів, архіви препринтів і бази даних відкритих наукових даних. Ця інфраструктура дозволяє накопичувати, зберігати та розповсюджувати наукові матеріали.

7.2. В університеті впроваджується система управління науковими даними, що дозволяє пошук, обробку та аналіз наукової інформації, забезпечуючи належну зручність використання та високу інформативність.

8. Прикінцеві положення

8.1. Політика є частиною стратегічного розвитку Західноукраїнського національного університету та забезпечує контроль за її дотриманням з боку відповідних підрозділів.

8.2. У разі потреби, до Політики можуть вноситися зміни та доповнення, які затверджуються Вченою радою університету.

Проректор з наукової роботи,
д.т.н., професор

Микола ДИВАК

Погоджено:

Начальник юридичного відділу

Людмила ТРУФАНОВА